

Kursplan för

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdomar 1, 12 hp

Speech and Language Disorders in Children and Youth 1, 12 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2023.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT21 , HT22 , HT23 , HT24

Kurskod	2LG103
Kursens benämning	Tal- och språkstörningar hos barn och ungdomar 1
Hp	12 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Logopedi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CLINTEC
Datum för fastställande	2021-03-15
Reviderad av	Utbildningsnämnden CLINTEC
Senast reviderad	2023-03-13
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2023

Särskild behörighet

För tillträde krävs godkänt resultat på kurserna 2LG072 Talkommunikation, 2LG078 Kommunikation och språklig struktur och 2LG101 Tidiga avvikelser i ätande, joller och kommunikation.

Mål

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Karaktäristik, 4.5 hp

Studenten ska kunna:

- använda och förklara termer, begrepp och definitioner som används inom området tal- och språkstörningar samt kommunikationsvårigheter hos barn,
- beskriva förekomst av tal- och språkstörningar samt kommunikationsvårigheter, samförekomst med andra funktionsnedsättningar, samt resonera kring hur detta kan påverka bedömning och intervention,
- översiktligt redogöra för och jämföra olika förklaringsmodeller till avvikande tal- och språkutveckling hos barn med och utan strukturella orala avvikelser,

- redogöra för och reflektera över vilka konsekvenser tal-, språk- och kommunikationssvårigheter hos barn kan ha avseende kommunikativ och social aktivitets- och delaktighetsinskränkning, samt över betydelsen av person- och omgivningsfaktorer,

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Bedömning, 3 hp

- redogöra för hur tal, språk och kommunikation hos barn med tal- och språkstörningar utreds och diagnostiseras,
- analysera och tolka resultat som underlag för diagnostik av tal- och språkstörning,
- kritiskt värdera information som är relevant för området typisk och avvikande utveckling av tal, språk och kommunikation hos en- och flerspråkiga barn

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Behandling, 4.5 hp

- redogöra för och motivera förebyggande insatser och intervention vid avvikande tal- och språkutveckling i förhållande till utredningsresultat och tillgänglig evidens, samt beskriva hur insatserna skall utvärderas,
- utifrån givna bedömningar föreslå adekvata interventionsmål och sätt att utvärdera om målen uppnåtts,
- redogöra för några viktiga förmågor som en person som kommunicerar via alternativ kompletterande kommunikation (AKK) behöver utveckla samt relatera detta till ett fiktivt patientfall

Innehåll

Kursen innehåller 3 moment:

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Karaktäristik

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Bedömning

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Behandling

Tal och språkstörningar hos barn och ungdom: Karaktäristik, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Förekomst av tal- och språkstörningar samt kommunikationssvårigheter hos barn, ur ett nationellt såväl som globalt perspektiv, samt samförekomst med andra funktionsnedsättningar och differentialdiagnostik. Kategorisering av tal- och språkstörningar samt kommunikationssvårigheter utifrån språkliga domäner i ett utvecklingsperspektiv. Möjliga orsaker till tal- och språkstörningar, grundade i teori kring fysiologiska och kognitiva förutsättningar, samt vad detta innebär vad gäller prognos för fortsatt utveckling. Tal- och språkstörning i en flerspråkig miljö. Differentiering av talstörningar med primärt strukturell eller neurologisk förklaring (t ex vid kraniofacial missbildning, respektive dysartri eller taldyspraxi) och talstörningar utan känd orsak, samt hur sådana störningar förhåller sig till språkstörning.

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Bedömning, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Metoder för bedömning och diagnostik vid misstänkt tal- och språkstörning hos en- och flerspråkiga barn och ungdomar, både från ett teoretiskt och ett praktiskt perspektiv.

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Behandling, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Principer för intervention vid tal-, språk- och kommunikationsstörningar (inklusive alternativ och kompletterande kommunikation), dels ur ett utvecklingsperspektiv, dels utifrån ett multidisciplinärt perspektiv. Principer för hur funktionella interventionsmål formuleras. Tillämpning av dessa principer vid analys av behandlingssessioner och för att planera intervention. Momentet innehåller också en aktivitet om kognitivt stöd för personer med kognitiva och kommunikativa nedsättningar.

Arbetsformer

Kursen består av föreläsningar, seminarier, laborationer, självständigt arbete i grupp och individuellt samt praktiska övningar. Seminarier, laborationer och övningar är obligatoriska om inte annat anges i schemat.

Examination

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Karaktäristik

Deltagande i obligatoriska läraktiviteter samt skriftlig tentamen.

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Bedömning

Deltagande i obligatoriska läraktiviteter. Muntliga och skriftliga redovisningar i grupp samt individuell skriftlig inlämningsuppgift.

Tal- och språkstörningar hos barn och ungdom: Behandling

Deltagande i obligatoriska läraktiviteter. Muntlig redovisning i grupp samt individuella skriftliga inlämningsuppgifter.

Vid frånvaro vid obligatoriska utbildningsinslag ansvarar studenten själv för att ta kontakt med kursansvarig lärare för ersättningsuppgift. Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Utöver godkänt gällande innehåll och disposition i samtliga skriftliga uppgifterkrävs att individuell skriftlig inlämningsuppgift i momentet Bedömning ska vara formulerad enligt grundläggande normer för svensk sakprosa och språkriktighet (såsom behärskning av stavning, böjning, ords och konstruktioners stilvärde, skiljetecken och meningsbyggnad).

Vid icke godkänd skriftlig individuell examinationsuppgift ges ytterligare ett tillfälle att lämna in ny sådan under innevarande termin eller senast till den tidpunkt som examinator har bestämt.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända examinationer ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i en och samma examination. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle.

Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frångå kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Examination kan ske enligt tidigare litteraturlista under en tid av ett år efter den tidpunkt då en förnyelse

av litteraturlistan gjorts. Examination kommer att tillhandahållas under en tid av två år efter en eventuell nedläggning av kursen.

Övriga föreskrifter

Kursvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Specificerade läsanvisningar ges vid kursstart. Artiklar till seminarier, web-aktiviteter och hand-outs enligt lärarens rekommendationer tillkommer.

Böcker/Bokkapitel

Paul, Rhea; Norbury, Courtenay; Gosse, Carolyn

Language disorders from infancy through adolescence : listening, speaking, reading, writing, and communicating

Fifth edition. : 2018 - xx, 812 pages

ISBN:9780323442343 LIBRIS-ID:22421406

Kapitel 1-5, samt 7-9

[Sök i biblioteket](#)

Bowen, Caroline.

Children's Speech Sound Disorders

uuuu-uuuu

LIBRIS-ID:18458298

Kapitel 2 (s. 62-75, s. 80-88) (21 sidor)

Howard, Sara; Lohmander, Anette

Cleft palate speech : assessment and intervention

Chichester : Wiley-Blackwell, 2011 - 1 online resource ([xvii], 373 p.)

ISBN:9781119998570 LIBRIS-ID:12746210

Kapitel 2, 3, 11 (40 sidor).

[Sök i biblioteket](#)

Lohmander, Anette

Svante Manual

2. uppl. : Studentlitteratur AB, 2015 - 95 s.

ISBN:9789144107400 LIBRIS-ID:17802293

Kap 2 (16 sidor)

[Sök i biblioteket](#)

Språkutveckling och språkstörning hos barn : Del 3 Flerspråkighet - utveckling och svårigheter

Salameh, Eva-Kristina; Nettelbladt, Ulrika

Upplaga 1 : Lund : Studentlitteratur, [2018] - 404 sidor

ISBN:9789144097121 LIBRIS-ID:fpkl6b4hc397bp5b

Kapitel 3, 6, 7

[Sök i biblioteket](#)

Beukelman, David R.; Light, Janice C.

Augmentative & alternative communication : supporting children and adults with complex communication needs

Fifth edition. : Baltimore : Paul H. Brookes Publishing Co., [2020] - PDF (xvi, 686 sidor)

ISBN:9781681253046 LIBRIS-ID:t6k6j7rtr9jmhq3w

(ca 80 sidor.)

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar och övrigt

Andrés-Roqueta, Clara; Katsos, Napoleon

A Distinction Between Linguistic and Social Pragmatics Helps the Precise Characterization of Pragmatic Challenges in Children With Autism Spectrum Disorders and Developmental Language Disorder

Journal of Speech Language and Hearing Research, 2020

URL: https://doi.org/10.1044/2020_JSLHR-19-00263

A systematic review and classification of interventions for speech‐sound disorder in preschool children

Wren, Yvonne; Harding, Sam; Goldbart, Juliet; Roulstone, Sue

International Journal of Communication Disorders, 2018

URL: <https://doi-org.proxy.kib.ki.se/10.1111/1460-6984.12371>

Clark, Heather M; Bass, Becky S

CAS: Similar Hoofbeats, But Not a Horse

ASHA, 2021

URL: <https://leader.pubs.asha.org/do/10.1044/leader.FTR1.26012021.46/full/>

Holmström, Ketty

Lexikal organisation hos en- och flerspråkiga skolbarn med språkstörning

Lund : Lund University, 2015 - PDF (79 s.

LIBRIS-ID:18715391

URL: [Länk](#)

s. 15-30

Morphosyntactic Challenges for Swedish-Speaking Children with Developmental Language Disorder in Comparison with L1 and L2 Peers

Reuterskiöld, Christina; Hallin, Anna Eva; Nair, Vishnu K K; Hansson, Kristina

Applied Linguistics, 2020

URL: <https://doi.org/10.1093/applin/amaa058>

Speech therapy for children with dysarthria acquired before three years of age

Pennington, Lindsey; Parker, Naomi K; Kelly, Helen; Miller, Nick

Cochrane Database of Systematic Reviews, 2016

URL: <https://doi.org/10.1002/14651858.CD006937.pub3>

Wikse Barrow, Carla; Körner, Karin; Strömbergsson, Sofia

A survey of Swedish speech-language pathologists practices regarding assessment of speech sound disorders

Logopedics Phoniatics Vocology, 2021

URL: [Länk](#)

Rekommenderad litteratur/Övriga rekommenderade läromedel

Böcker/Bokkapitel

Hartelius, L.; Nettelblatt, U.; Hammarberg, B.

Logopedi

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2008 - 540 s.

ISBN:978-91-44-03886-5 (inb.) LIBRIS-ID:10352718

Sid. 165-173, Kapitlet Språkstörning vid neuro-psykiatriska funktionshinder

[Sök i biblioteket](#)

Nettelblatt, Ulrika

Språkutveckling och språkstörning hos barn. : teorier, utveckling och svårigheter D. 2 Pragmatik

Salameh, Eva-Kristina

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 536 s.

ISBN:9789144017648 LIBRIS-ID:12445723

Delar ur kap 1, 2, 3, 8, 9, 12, 13 och 16.

[Sök i biblioteket](#)

Treatment of language disorders in children

McCauley, Rebecca Joan; Fey, Marc E.; Gillam, Ronald B.

Second edition. : Baltimore, Maryland : Paul H. Brookes Publishing Co., [2017] - xxviii, 520 pages

ISBN:9781598579796 LIBRIS-ID:20033399

Valda delar, om intervention vid språkstörning.

[Sök i biblioteket](#)

Yorkston, Kathryn M.

Management of motor speech disorders in children and adults

3. ed. : Austin, Tex. : Pro-Ed, cop. 2010 - xiii, 576 p.

ISBN:9781416404347 LIBRIS-ID:11898184

Hustad, K. C. (2010) Childhood dysarthria: Cerebral Palsy, s. 369-379. Erhålles som pdf.

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar och övrigt

Mody, M; Belliveau, J

Speech and Language Impairments in Autism: Insights from Behavior and Neuroimaging

North American Journal of Medicine & Science, 2013

URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov.proxy.kib.ki.se/pmc/articles/PMC3862077/>

Nordberg, Ann

Speech ability in the panorama of cerebral palsy - a population-based study in western Sweden

2013 Ingår i:

Acta Paediatrica : international journal of paediatrics

Oslo : Taylor & Francis, 1998-

ISSN:1651-2227 LIBRIS-ID:9747034

102 (2013) s. 161-166

Salameh, Eva-Kristina

Språkstörning och flerspråkighet.

Utbildningsradion, 2015

URL: [Länk](#)

Tidiga kommunikations- och språkinsatser till förskolebarn inom habiliteringen.

Blomgren A; Brevik R; Eberhart B; Forsberg J; Nilsson L; Nolemo M.; Thunberg G

Rapport inom EBH, Föreningen Sveriges Habiliteringschefer sid 5-15, 2011

Fördjupningslitteratur

American Speech-Language-Hearing Association

Childhood Apraxia of Speech (Practice Portal)

American Speech-Language-Hearing Association, 2021

URL: www.asha.org/Practice-Portal/Clinical-Topics/Childhood-Apraxia-of-Speech/

A systematic review of pragmatic language interventions for children with autism spectrum disorder

Parsons, L; Cordier, R; Munro, N; Joosten, A

2017

URL: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0172242>

Ingår i:

PloS one

2006-

LIBRIS-ID:11446107

URL: [Fritt tillgänglig via](#)

12 (2017) :4, s. e0172242e0172242

Howard, Sara; Lohmander, Anette

Cleft palate speech : assessment and intervention

Chichester : Wiley-Blackwell, 2011 - 1 online resource ([xvii], 373 p.)

ISBN:9781119998570 LIBRIS-ID:12746210

Kapitel 6

[Sök i biblioteket](#)

McGregor, Karla

How We Fail Children With Developmental Language Disorder

2020

URL: https://doi.org/10.1044/2020_LSHSS-20-00003

Ingår i:

Language, speech, and hearing services in schools[Elektronisk resurs].

Rockville, Md. : American Speech-Language-Hearing Association, 1970-

ISSN:1558-9129 LIBRIS-ID:10895987

URL:

http://link.libris.kb.se/sfxsub?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Tillgänglig_för_användare_inom_Stockholms_universitetz_Communication_&Mass_Media_Complete:Full_Text

51 (2020) :4, s. 981-992

McKean, Reilly, Bavin, Bretherton, Cini, Conway, C

Language Outcomes at 7 Years: Early Predictors and Co-Occurring Difficulties

2017

URL: [Länk](#)

Ingår i:

Pediatrics

Elk Grove Village, IL : American Academy of Pediatrics,

ISSN:1098-4275 LIBRIS-ID:11241677

URL: [Fritt tillgänglig via](#)

(2017)

DOI: 10.1542/peds.2016-1684

My Speech Problem, Your Listening Problem, and My Frustration : The Experience of Living With Childhood Speech Impairment

McCormack, Jane; McLeod, Sharynne; McAllister, Lindy; Harrison, Linda J.

2010

URL: [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2009/08-0129\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2009/08-0129))

Ingår i:

Language, speech, and hearing services in schools[Elektronisk resurs].

Rockville, Md. : American Speech-Language-Hearing Association, 1970-

ISSN:1558-9129 LIBRIS-ID:10895987

URL:

http://link.libris.kb.se/sfxsub?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info:ofi/enc:UTF-8&Tillgänglig_för_användare_inom_Stockholms_universitetz_Communication_&Mass_Media_Complete:Full_Text

41 (2010) :4, s. 379-392

Nordberg A; Miniscalco C; Lohmander A

Consonant production and overall speech characteristics in school-aged children with cerebral palsy and speech disorder.

2014 Ingår i:

International Journal of Speech & Language Pathology

Taylor & Francis,

ISSN:1754-9515 LIBRIS-ID:11253700

16 (2014) :4, s. 386-395

Simulating Speech Error Patterns Across Languages and Different Datasets

Strömbergsson, Sofia; Götze, Jana; Edlund, Jens; Nilsson Björkenstam, Kristina

2021

URL: <https://doi.org/10.1177/0023830920987268>

Ingår i:

Language and speech

1958-

LIBRIS-ID:11337816

(2021)

Williams, A. Lynn

Interventions for Speech Sound Disorders in Children

uuuu-uuuu

ISBN:9781681253596 LIBRIS-ID:x9hkwc5vvktr0qf4

Valda delar, om metoder för behandling vid SSD.

[Sök i biblioteket](#)